

H5 – Porsimisen valvonta

Hoida ajoissa emakot ja porsaatt joilla on ongelmia.

1. Tarkista merkkejä alkavasta synnytyksestä: onko utareessa maitoa, ovatko häpyhuulet turvonneet ja tuleeeko emättimestä limaa.
2. Tarkista emakko vähintään tunnin välein synnytyksen aikana.
3. Kirjaa syntyneiden porsaiden määrä jokaisen tarkastuksen aikana.
4. Neljän ensimmäisen porsaan välinen synnytysaika tulisi olla enintään kaksi tuntia. Seuraavien porsaiden välillä enintään yksi tunti. Anna synnytysapua, jos kaikki syntyneet porsaatt ovat kuivia ja emakko ei näytä olevan valmis.
5. Auta pieniä ja heikkoja porsaita utareelle ja varmista että ne saavat ternimaitoa. Jos on tarvetta, aseta ne lämpölamppun alle lämmittelemään.
6. Arvioi onko synnytys valmis. Jos olet epävarma, tutki emakko.
7. Tarkkaile emakon terveydentilaa. Tutki onko kovia maitorauhasia ja tarkkaile emakon käyttäytymistä.

Vastasyntynyt porsas havaittu ajoissa

Riittämätön tarkkailu porsimisen aikana tarkoittaa:

Emakolle:

- Porsimisongelmia ei huomata
- Emakko heikkenee ja maidontuotannon aloitus vaikeutuu.

Porsaille:

- Hapenpuutteeseen kuolleiden porsaiden määrä kasvaa
- Heikkojen porsaiden kuolleisuus lisääntyy, koska eivät saa ternimaitoa ja kylmettyvät

Vaikea porsiminen havaittu liian myöhään

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Lisäkommentteja – Porsimisen valvonta

- 1-2 päivää ennen porsimista emakon emätin turpoaa, muuttuu punaiseksi ja nisistä voi lypsää kirkasta nestettä. Kun porsimiseen on noin 12 tuntia aikaa, nisistä tulee ternimaitoa ja emättimestä alkaa erittyä kirkasta limaa
- Jos ei porsaita ole syntynyt viimeisen tunnin aikana, arvioi onko pahnue arvioitua pienempi. Jos samalla vain vähän jälkeisiä tai emakko on rauhaton anna porsitusapua (katso H6 – Porsitusapu). Porsitusapu stressaa emakkoa heikentää supistuksia yleensä seuraavan tunnin ajaksi. Anna siksi porsitusapua ainoastaan, jos siihen on tarvetta. Turha apu saattaa pidentää porsimisen kestoja.
- Kirjaa emakkokorttiin porsaiden määrä ja kellon aika jokaisella tarkastuskerralla.
- Ensimmäisten neljän porsaiden välillä enintään kaksi tuntia, ja seuraavien porsaiden välillä enintään yksi tunti. Jos karsinassa on pelkästään kuivia porsaita, emakko ei ole porsinut porsaita viimeisen tunnin aikana. Normaali porsiminen kestää noin 4-5 tuntia. Tarkoittaa, että jos pahnueen koko on suuri, porsaiden syntymäväli on pienempi. Jos pahnue on pieni, syntyvien porsaiden välinen aika on pidempi. Syntyvien porsaiden välinen aika on keskimäärin 20 min, mutta aika voi venyä noin tuntiin. Pitkät tauot johtuvat yleensä siitä, että porsiminen ei etene. Tällöin Porsitusapu on tarpeen, jotta kuolleena syntyneiden määrä ei pääse nousemaan. Mikäli kuolleena syntyvien määrä on korkea, harkitse porsimisten tarkkailua myös öisin. Jos porsiminen ei etene pyri saamaan emakko liikkeelle.
- Pienien ja heikkojen porsaiden on vaikeaa päästä utareelle. Varmista niiden ternimaidon saanti. Jos tarpeen siirrä porsaat lämpölampun alle. Nälkä ja kylmä vaurioittavat vastasyntyneiden porsaiden suoliston rakennetta. Ternimaidon saanti varmistetaan puristamalla sitä suoraan porsaan suuhun tai ternimaitopankin avulla (katso alla).
- Kun porsaita ei enää synny, arvio onko porsiminen valmis vai voiko sisällä vielä olla porsaita. Jos emakko on rauhallinen ja hoitaa porsaitaan, syö ja karsinasta löytyy suuri määrä istukkaa (yksi saareke/porsas) on porsiminen valmis. Jos olet epävarmaa, tarkista emakko (katso H6 – Porsitusapu).
- Porsiminen on emakolle rankkaa. Jos emakko on porsimisen jälkeen sairas, huolehdi tarvittavasta hoidosta ja lääkityksestä, jotta emakko ja porsaat jäävät eloon (katso H15 – Emakoiden sairaudet ja hoito).

Ternimaito heikoille porsaille:

- Voit lypsää ternimaitoa suoraan porsaan suuhun.
- Lypsä käsin rauhalliselta, juuri porsineelta / porsivalta emakolta ternimaitoa kuppiin.

